

tijd tot tijd met eenparig geknetter om hunne rustplaats heen te zweven. Een van de troep komt onverwachts over heen strijken, de allures van een roofvogel imiteerend, plotseling werpt de heele bende zich in de lucht, om na eenige oogenblikken weder op dezelfde plaats terug te keeren. Dergelijke manoeuvres zijn zeker noodig tot het africhten der jongen. Ook in de lucht en onder het vliegen worden zulke toeren uitgevoerd.

Het is zeer interessant en van groot belang, om dit najaarsleven der zwaluwen gade te slaan. De heele maand November is daarvoor nog wel eens de geschikte tijd. Dan gaan de zwaluwen heen, een enkele blijft soms nog tot in December rondzwerven, als 't ware om de laatste roos gezelschap te houden, die nog in Januari aan bladerlooze twijgen wiegelt.

Lisse.

H. C. D'E.

Eenige recepten en wenken voor den verzamelaar.

Wellicht doe ik den verzamelaars op natuurhistorisch gebied er geen ondiens mede, hun eenige recepten en wenken mede te deelen, hoewel zeer vele van ouden datum zijn en misschien voor nieuwe en betere procédés hebben plaats moeten maken.

Een middel om de kleur der bloemen in gedroogden toestand te bewaren.

In een mengsel van 3 deelen methylalcohol (brandspiritus) en 1 deel eener verzadigde oplossing van zwaveligzuur in water, dompele men bloemen en bladeren, vóór men ze droogt. Teere bloemen blijven hierin 5—10 minuten, dikke bladeren 1—1½ dag. Daarna schudt men ze goed af, laat in de zon het aanhangende vocht verdampen en brengt ze dan op de gewone wijze tusschen droog papier.

Middel om bloemen en bladeren te drogen met behoud hunner natuurlijke kleur.

Men dompelt de bloemen en bladeren in alcohol, die verzadigd is met salicylzuur, gedurende 5 à 10 minuten, daarna legt men ze tusschen vloeipapier en strijkt met een matig warm strijkijzer over het papier heen.

Middel om te voorkomen dat plantendeelen, die men in spiritus bewaart, allengs bruin worden.

Men brengt de versche plantendeelen in een oplossing van 2 cc. HCl. (zoutzuur) op 100 cc. water en laat ze er zoo lang in, totdat de groene kleur in een gele is overgegaan. Hierna brengt men het praeparat weder in spiritus. Ook kan men zeer teere plantendeelen, zooals zeer dunne bladeren en bloemen, dadelijk in spiritus brengen, die op 100 cc., 2 cc. sterk HCl. of H² SO⁴ (zwavelzuur) bevat, na 1 of 2 dagen vervangt men de zure vloeistof door gewone alcohol.

Middel om reeds bruin geworden plantendeelen te ontkleuren.

Aan den spiritus voegt men eenige druppels zwavelzuur en eenige kristalletjes van chloorzure kali toe. Op 100 cc. spiritus neemt men ongeveer 0.2—0.5 cc. sterk zwavelzuur en zooveel chloorzure kali als op de punt van een mes kan liggen. Van tijd tot tijd keert men de flesch eens om; binnen enkele dagen heeft de oxydatie plaats gehad; wat na 6—8 dagen niet geoxydeerd of uitgetrokken is, kan door een langer bleeken evenmin vernietigd worden. Door verwarming kan men het proces bevorderen. Na 8 of 10 dagen wordt de alcohol met het bleekmiddel afgegoten en worden de praeparaten in versche spiritus gebracht, die na eenige dagen nog 1 of 2 maal door nieuwe vervangen wordt.

Recept tot het vervaardigen van kit voor het toemaken van flesschen met spiritus.

Men brengt op een waterbad een weinig guttapercha tot smelten en daarna voegt men er een gelijke hoeveelheid vet (talk) bij en roert beide zelfstandigheden flink dooreen. Een grootere hoeveelheid vet ($\frac{4}{7}$ vet en $\frac{3}{7}$ guttapercha) schaadt niet en maakt zelfs, dat het zich beter vermengt. Om het te gebruiken, wordt de massa weder op een waterbad gesmolten.

Recept tot het verdrijven van den reuk van rottende zelfstandigheden.

Men wascht de handen in een 1 à 3 % sterke oplossing van permanganas kalicus, nog beter in 2½ % formaline.

Recept ter bereiding van huiden door middel van een giftvrij poeder.

Men wrijft tot een poeder samen 2 lood sal ammoniac, 1 lood gebrande aluin, 6 lood gezeefde tabaksasch en 1 drachma aloë (1 drachma = 4 gram).

Men bestrijke de binnenzijde van de huid met terpentijnolie, hierop legge men een dikke laag van het genoemde poeder.

Giftvrij poeder voor vette vogelhuiden (eenden, watervogels etc).

10 deelen poeder van steenkalk, 10 deelen gips, 4 deelen beste bloem van zwavel, alles goed dooreen gemengd.

Poeder voor niet vette vogelhuiden.

5 deelen best harspoeder, 3 deelen gebranden aluin, 4 deelen fijn eiken runpoeder.

Methoden om ^{een} ~~bladeren~~ spoedig te macereeren.

Men brenge ze in een tot 30—37° C. (90° Fahr.) verwarmde oplossing van 5—8 % bijtende potasch.

(Wordt vervolgd).

v. D. B.

J. B. te C. Aan 't opnemen van vertaalde stukken denken we niet; u kunt dus de moeite sparen.

E. J. K. te N. Vele varens vormen aan de veertjes z. g. adventief-knoppen, waaruit zich weer kleine plantjes ontwikkelen. Het meest bekend in dit opzicht zijn Woodwardia-soorten. Er zijn ons stukjes beloofd van winterwerk. Als ze maar op tijd komen. Over 't kweeken op balcon komt ook iets, wij hopen binnenkort. T.

P. v. V. Zeer wel mogelijk dat uw plantje inderdaad *Salvinia natans* is; dat is ook dit jaar in groote menigte te Leerdam gevonden door den heer J. van Wijngen. H.

K. v. d. M. te B. Uw vogel is volgens uw beschrijving een groenling of vlasvink. T.

C. G. K. te A. Het boekje dat alles geeft wat u verlangt is 't „Handboek voor den verzamelaar” door Ter Haar. H.

B. te T. Uw paddestoel is een *Agaricus*-soort, nauw verwant aan de beruchte Vliegenschwam of Satansbrood. Het mos is geen IJslandsch mos, maar een korstmos: *Peltigera* of *Ledermos*. H.

S. te D. De zoogenaamde „harsbui”, „harsmanneltje” of „harsprop” die U zond, en die in zoo'n groote hoeveelheid, maar in ons land uitsluitend op *Pinus sylvestris*, niet op sparren of fijne dennen, voorkomt, wordt veroorzaakt door de rups van een motje: *Retinia resinella*. Dit rupsje overwintert meestal twee keer; het vlindertje (1½ à 2 cm. en grijsbruin, met fraaie tekening), komt in Mei of Juni te voorschijn en legt haar eieren vlak onder den eindknop van de jonge dennetakken, en onder de daar weer onder geplaatste knoppenkring. Veel schade doet het gewoonlijk niet, daar meest alleen de zijscheuten worden aangetast; alleen wanneer de harsbullen in buitengewoon groot aantal voorkomen op zeer jonge dennetjes, kan de aanplanting te gronde gaan. In Ritzema Bos' Landbouw-dierkunde, vindt U tekening en beschrijving. Ook in Jrg. III van 't Tijdschrift voor Plantenziekten. Later misschien meer, met een tekening. H.

F. A. v. S. Jr. te A. Dat tweezaadlobbige planten met drie zaadlobben boven den grond komen, is een niet zeer zeldzame afwijking. De verklaring echter, die U vraagt, moet nog gevonden worden. H.

G. A. te H. K. en nog twee andere inzenders. De misvormde eieren, die U ons zond, zijn eindelijk na een lange rondreis bij vakmannen teruggekomen met de verzekering, dat het alle verkalkte eieren zijn van een zeezwaluw of sternetje (*Sterna hirundo*) en waarschijnlijk van een ziek dier. T.

J. B. te K. Dank voor de plant op spiritus. Het is wel degelijk een afwijkende vorm von *Carduus acanthoides*. H.

In ruil aangeboden gedroogde exemplaren van: *Tragopogon orientalis*, *Salvia sylvestris* en *Verticillata*, *Potentilla inclinata* var. *virescens*, *Panicum capillare* en *sanguinale*. Zaad van *Tragopogon orientalis* en *Potentilla inclinata* var. *virescens*.
Utrecht, Burgstraat 43. W. E. VAN EMBDEN.

Wegens plaatsgebrek werden de meeste na 1 Oct. ingekomen vragen per briefkaart beantwoord.